

چکیده‌مقدمه: در برخی از پژوهش‌های اخیر، پیرامون نوآوری‌های طبی محمدبن زکریا رازی و ابن‌سینا اشاراتی شده است. هدف این پژوهش، استخراج و تحلیل و بررسی این نوآوری‌ها بود. روش کار: در پژوهش حاضر سعی شده است تا با توجه به نقش رازی و ابن‌سینا در پیشرفت علم پزشکی، که منجر به تفاوت‌هایی به لحاظ اصول و تکنیک‌های تشخیصی و درمانی با دیگر حکمای ایران گردیده است، به نقد و بررسی نوآوری‌ها، فرضیه‌ها و نظراتی که پژوهشگران درباره انتساب این نوآوری‌ها ارائه کرده‌اند پرداخته شود. ضمن آن که با روش توصیفی-تحلیلی و رویکرد تطبیقی، بر اساس مطالعات کتابخانه‌ای، معتبرترین انتساب‌ها مورد بررسی قرار گیرد. نتایج: پنجاه عنوان نوآوری از رازی و ابن‌سینا یافت شد که می‌توان آن‌ها را به هشت دسته کلی نوآوری‌های مربوط به کلیات و مبانی علم پزشکی (9 نوآوری)؛ نوآوری‌های مربوط به آناتومی و فیزیولوژی (5 نوآوری)؛ نوآوری‌های مربوط به اتیولوژی و پاتوفیزیولوژی (2 نوآوری)؛ نوآوری‌های مربوط به تشخیص و بیماری‌شناسی (11 نوآوری)؛ نوآوری‌های مربوط به درمان بیماری‌ها (1 نوآوری)؛ نوآوری‌های مربوط به داروسازی و شیمی‌دارویی (8 نوآوری)؛ نوآوری‌های مربوط به اعمال و ابزار جراحی (7 نوآوری)؛ و نوآوری‌های مربوط به کاربردهای درمانی (1 نوآوری) طبقه‌بندی نمود. نتیجه‌گیری: نوآوری‌های رازی و ابن‌سینا قابل تطبیق با یافته‌های نوین است. روش علمی، معیارهای تشخیصی و توصیفی بیماری‌ها و شیوه‌های درمان آن‌ها در متون پزشکی، مورد استناد بوده است. واژگان کلیدی: تاریخ علوم پزشکی، نوآوری‌های طبی، محمدبن زکریا رازی، ابن‌سینا، یافته‌های علمی اخیر

Abstract/Introduction: Some points about medical innovations of Rhazes and Avicenna have been mentioned in recent research. The aim of this study was the extraction and analysis of these innovations. **Methods:** In the present study, considering the role of Rhazes and Avicenna in the development of medical science, which has led to differences in terms of principles and techniques of diagnosis and treatment with other Iranian scholars, we have tried to critique the innovations, hypotheses and opinions that researchers have presented about the attribution of these innovations. At the same time, with descriptive-analytical method and comparative approach, based on library studies, the most valid attributions will be examined. **Results:** Fifty titles of innovations were found from Rhazes and Avicenna, which can be divided into eight general categories of innovations related to the generalities and principles of medical science (9 ones); innovations in anatomy and physiology (5 ones); innovations related to etiology and pathophysiology (2 ones); innovations in diagnosis and pathology (11 ones); innovations related to the treatment of diseases (1 one); pharmaceutical and chemistry innovations (8 ones); innovations related to surgical practices and tools (7 ones), and innovations related to therapeutic applications (1 one). **Conclusion:** Innovations of Rhazes and Avicenna are compatible with new findings. The scientific method, diagnostic and descriptive criteria of diseases and methods of their treatment have been cited in medical texts. **Keywords:** History of Medicine; Medical Innovations; Rhazes; Avicenna; Recent Scientific Findings